

Mietteitä tuetusta työllistymisestä

Opiskelen parhaillaan työssäkäyntiavustajaksi. Koulutus on jo loppusuoralla.

Jo ennen tätä koulutustani luulin tietäväni ja ymmärtäväni, mitä tuettu työllistyminen on ja mitä se merkitsee.

Olemme opiskelutovereitteni kanssa kuunnelleet monia luentoja ja useita erilaisia asiantuntijoita, jotka ovat kertoneet meille tuetusta työllistymisestä ja siihen liittyvistä asioista. Olemme tehneet tutustumiskäyntejä, opiskelleet itse meille jaetusta materiaalista, sekä keskustelleet asioista keskenämme.

Joka lähiopetusjakson jälkeen huomaan saaneeni jotakin uutta tietoa matkaani ja joka etätehtävän jälkeen ymmärrän vähän paremmin, mitä tuettu työllistyminen tarkoittaa.

Kuitenkin, vasta työharjoittelun myötä ja asiakkaaseeni tutustumisen myötä, ymmärrys siitä, mitä tuettu työllistyminen oikeasti merkitsee asiakkaalleni, itselleni työssäkäyntiavustajana, sekä työnantajalle, alkaa kirkastua.

On valaisevaa huomata, että tekemäntöntyötä on paljon ja löytyy paljon myös sellaista työtä, joka sopii asiakkaalleni ja jota hän jo osaa, tai voi opetella tekemään.

Katselin työministeriön nettisivuilta, mitä sanotaan tuetusta työllistymisestä:

Siellä kerrottiin, että vajaakuntoiset henkilöt voivat työllistyä tuetusti normaaleille työpaikoille, saada normaalia palkkaa ja samat edut, kuin muutkin työntekijät.

Heillä on oikeus jatkuvaan tukeen työn hankkimiseksi, säilyttämiseksi ja työuran kehittämiseksi. Tuki on pysyvää.

Mitä sitten sanottiin vajaakuntoisuudesta: Vajaakuntainen henkilö on IHMINEN, jolla on todettu vamma, sairaus, tai vajavuus, joka heikentää pysyvästi hänen mahdollisuuksiaan saada sopivaa työtä, säilyttää työpaikka ja edetä uralla.

Pitäisi olla itsestään selvä asia, että jokainen meistä, ”tai heistä”, on oikeutettu saamaan toisen ihmisen tukea

silloin kun sitä tarvitsee ja sen verran, kuin sitä tarvitsee.

Kukaan meistä ei ole täydellinen. Kaikki me tarvitsemme toisen ihmisen tukea, joskus enemmän ja toisinaan

Työssäkäyntiavustajat 2010, Lapuan kristillinen opisto.

vähemmän. Kukaan ei pärjää yksin tässä maailmassa.

Toisaalta, kaikilla meillä ihmisillä on velvollisuus ja oikeus osallistua yhteisiin asioihin kykyjensä mukaan. Kaikki ovat oppivelvollisia ja saavat, tai ainakin kaikkien pitäisi saada, sopivaa opetusta ja tukea siihen. Miksi tällainen oikeus, velvollisuus loppuisi koulun jälkeen?

Omasta mielestäni kaikkien tulee ”kantaa kortensa kekoon” myös työelämässä - kykyjensä ja voimiensa mukaan, josta seuraa tietysti oikeus niihin etuihin, kuten palkkaan, joita työelämä tuo mukanaan. Jokainen ihminen saa myös tyydytystä ja merkitystä elämälleen, voidessaan olla osallinen työyhteisöstä ja olla sen tarpeellinen jäsen. Hän saa myös rahaa omiin tarpeisiinsa. Meillä on velvollisuus auttaa ja tukea kanssaihmiä, silloin kun se on tarpeen. Tällainen tuki voi olla myös työ, kuten työssäkäyntiavustajan, eräänlaisen ”rinnallakulkijan”, työ.

Koko yhteiskunta hyötyy tuetusta työllistymisestä. Laitokset ovat kalliita ja niissä menevät monet kyvyt hukkaan. Laitoksissa, ei tuotteiden kysyntä ja tarjonta aina kohtaa. Usein on jumituttu tiettyihin toimintoihin, joita vajaakuntoiset ovat perinteisesti tehneet. eikä osata, tai uskalleta lähteä etsimään uutta, laitoksen ulkopuolelta. Ajat ovat muuttuneet ja kaikkien täytyy pysyä ajan tasalla.

Laitokset ovat tietenkin hyviä paikkoja niille, jotka niitä todella tarvitsevat,

mutta mielestäni kaikkia ”erilaisia” ihmisiä ei tarvitse piilottaa erityisiin, heille tarkoitettuihin paikkoihin, silloin, kun he voivat olla - tuen turvin - normaaliassa työelämässä mukana, tehdä tarpeellista työtä, käyttää kykyjä, joita heillä on ja ansaita rahaa omiin tarpeisiinsa.

Kun harjoittelussani olin tullut niin pitkälle, että asiakkaani oli tekemässä harjoittelusopimusta työnantajan kanssa, kirkastui ajatus tuetun työn merkityksestä: Voi sitä ylpeyttä, mikä näkyi asiakkaani silmistä ja koko olemuksesta, kun hän tikkukirjaimilla kirjoitti

nimensä elämänsä ensimmäiseen työsopimukseen. Saman huomasi myös työnantaja, joka selvästi sai hyvää mieltä, kun voi olla antamassa jotakin toiselle ihmiselle, samalla kun saa uskollisen työntekijän itselleen. Oli mukava kuulla, että sopivaa työtä kyllä löytyy ja asiakkaani voi rauhassa harjoitella sen tekemistä.

Olin todella ylpeä asiakkaastani ja tyytyväinen siitä, että saan olla hänen tukenaan tällaisena hetkenä ja kulkea hänen rinnallaan hänen ensimmäisessä työpaikassaan.

Nyt on asiakkaallani työharjoittelu paikka, kuten kaikilla muillakin hänen ikäisillään nuorilla. Nyt hän on osallinen siitä, mistä on kuullut muiden puhuvan.

”Kyllä minä osaan”, hän sanoi, kun lähdimme harjoittelusopimuksen kunniaksi pullakahville.

Mieleeni tuli Tommy Tabermanin runo, jossa hän pohtii ihmisenä olemista toiselle ihmiselle:

”Ihminen tarvitsee ihmistä ollakseen ihminen ihmiselle ollakseen itse ihminen. Lämpimin peitto on toisen iho, toisen ilo on parasta ruokaa. Emme ole tähtiä, taivaan lintuja. Olemme ihmisiä, osa pitkää haavaa. Ihminen tarvitsee ihmistä. Ihminen ilman ihmistä on vähemmän ihminen ihmiselle, vähemmän kuin ihminen voi olla Ihminen tarvitsee ihmistä.”

